

LA MIRADA DEL BISBE

Benvolguda Rosalía

Estem tan lluny... T'escric des d'aquesta portada com qui llança a la mar un missatge dins d'una ampolla; qui sap si et podrà arribar. No aconsegueixo entendre't, però m'agradaria fer-ho. El teu art, hipnòticament eclèctic i performatiu, i tu mateixa, em generen preguntes. Potser no cal entendre'l. Però em pregunto què hi ha dins teu, al teu món interior en aquesta etapa o cicle de la teva vida com a dona i artista.

Quan parles d'una «set» que el món no pot satisfer, que només Déu pot omplir aquest buit, em ve al cap la recerca del sentit que travessa la pel·lícula *Andrei Rublev* de Tarkovsky. El pintor rus, enmig de la foscor i la violència, busca la llum, la bellesa, la fe, tot i no trobar respostes fàcils. Com ell, tu sembles viure l'art com una travessia espiritual, on la creació és una forma de pelegrinatge cap a allò que transcendeix. Però, no acabes de fer-ho... i sense deixar anar amarres no serà fàcil arribar al port que anheles. Si és que volguessis arribar-hi.

Les teves lletres em desconcerten, però també m'obren a la possibilitat d'un diàleg sobre la complexitat de l'experiència humana. Entens l'amor com una força que pot ser dolorosa, alliberadora, fins i tot divina. El teu art és un espai on la vulnerabilitat i la força conviuen, on el desig i la fe es poden trobar.

Hi ha silencis que parlen més que mil cançons. Em pregunto si, quan tot calla, trobes pau o solament més soroll. Potser la resposta no és a fora, sinó a dins teu.

† **Xabier Gómez García**
Bisbe de Sant Feliu de Llobregat

Pots escoltar la carta dominical llegida pel bisbe Xabier a la secció *Podcast del Bisbe* del nostre web en aquest enllaç QR.

APUNTS PER A L'ANÀLISI

(Centrem-nos, però, en la humilitat.)

Adonar-se que hom és un no res, que depenem substancialment dels altres i de l'Altre és difícil d'assumir. És un cop fort a l'arrogància, a la vanitat, a la supèrbia, primer pecat capital. És fàcil que el jove sigui vanitós, perquè encara no ha topat amb la duresa de la realitat, però els qui ja hem viscut més de la meitat de la vida i hem transitat

per les ombres, hem patit fracassos, decepcions i també hem constatat, amb resignació, les nostres mancances, no ens ha de ser fàcil esdevenir humils i adonar-nos que sols no podem res, que ens necessitem els uns als altres i que la nostra potència és un no res comparat amb la potència de la naturalesa, amb la for-

ça de les onades, dels rius, del vent i de la pluja.

La humilitat no és altra cosa que el reconeixement dels límits, de les fronteres del meu ésser. És justament aquest reconeixement el que no accepta l'home contemporani instal·lat com està en la cultura de la il·limitació.

Ens ho repeteixen una i altra vegada, per tots els altaveus publicitaris: No hi ha límits! Tot és possible! El món és al teu abast!

Apareixen arquetips masculins i femenins en el terreny de l'esport que fan proeses i volem imitar-los i ser com ells en un intent de mimesi que, molt sovint, només condueix a la frustració i al fracàs.

Francesc Torralba
Doctor en Teologia

Humilitat (II)

LA MIRADA DEL OBISPO

Apreciada Rosalía

Estamos tan lejos... Te escribo desde esta portada como quien lanza al mar un mensaje dentro de una botella; quién sabe si te podrá llegar.

No consigo entenderte, pero me gustaría hacerlo. Tu arte, hipnóticamente ecléctico y performativo, y tú misma, me generan preguntas. Quizás no es necesario entenderlo. Pero me pregunto qué hay en ti, en tu mundo interior en esta etapa o ciclo de tu vida como mujer y artista.

Cuando hablas de una «sed» que el mundo no puede satisfacer, que sólo Dios puede llenar ese vacío, me viene a la cabeza la búsqueda del sentido que atraviesa la película *Andrei Rublev* de Tarkovsky. El pintor ruso, en medio de la oscuridad y la violencia, busca la luz, la belleza, la fe, pese a no encontrar respuestas fáciles. Como él, tú pareces vivir el arte como una travesía espiritual, donde la creación es una forma de peregrinación hacia lo que trasciende. Pero, no acabas de hacerlo... y sin soltar amarras no será fácil llegar al puerto que anhelas. Si es que quisieras llegar.

Tus letras me desconciertan, pero también me abren a la posibilidad de un diàlogo sobre la complejidad de la experiencia humana. Entiendes el amor como una fuerza que puede ser dolorosa, liberadora, incluso divina. Tu arte es un espacio donde la vulnerabilidad y la fuerza conviven, donde el deseo y la fe pueden encontrarse.

Hay silencios que hablan algo más que mil canciones. Me pregunto si, cuando todo se calla, encuentras paz o solo más ruido. Quizás la respuesta no está fuera, sino dentro de ti.

† **Xabier Gómez García**
Obispo de Sant Feliu de Llobregat

La il·lusió del nou curs

El Bisbat de Sant Feliu ha posat en marxa el nou curs 2025-2026 amb el lema «Créixer en comunitat com a deixebles missioners». Com explica el bisbe Xabier, aquesta frase recull l'essencial de la crida a la conversió personal, pastoral, vocacional i relacional amb la qual volem caminar humilment amb el nostre Déu.

Durant aquest nou curs, que afrontem amb tota la il·lusió del món, es provarà un nou mètode de treball per projectes entre algunes delegacions com ara vocacions, joves, apostolat seglar, catequesi i catecumenat a través d'una cultura basada en la transversalitat per tal de contribuir a:

1. Un **nou Servei Diocesà de Pastoral vocacional**. Promoure transversalment la cultura vocacional, sinodal i missionera de tots els batejats.
2. **Reforçar l'Església Jove Sant Feliu**, proposar i prioritzar l'Acció Catòlica com a itinerari de diocesà d'evangelització diocesà, (sense excloure altres possibilitats). Intentar un Moviment Diocesà de Joves des de la Delegació de Jovenut.
3. **Actualitzar la iniciació cristiana i el catecumenat**, a nivell de criteris, processos i continguts. Preparar on sigui viable, espais de referència i acompanyament d'adults a nivell arxiprestal.

Precisament, durant part de l'octubre i novembre, el bisbe Xabier ha iniciat una sèrie de trobades post-assemblea laical pels arxiprestats amb l'objectiu també de donar a conèixer el plantejament del nou curs, conscients que venim del treball del Sínode, de l'Assemblea Laical i del treball per a l'Horitzó Sant Feliu 2035.

Aquest nou curs està emmarcat en el trienni 2025-2028 que té com a prioritats la formació espiritual per a la conversió missionera i l'adequació

de la cultura i estructures sinodals i pastorals. Fins ara, les presentacions s'han fet als arxiprestats de Sant Boi i de Sant Feliu de Llobregat. Avui 9 de novembre es farà a l'arxiprestat de Piera-Capellades, a la parròquia de Piera; el 12 de novembre a la parròquia de Sant Sadurní, a l'Anoia; el 13 de novembre a la rectoria de la basílica de Santa Maria de Vilafraça del Penedès; el 25 de novembre a Sant Vicenç dels Horts, a les Dominiques de Vallirana; el 26 de novembre a Montserrat, a la sala cultural de Martorell; el 28 de novembre a la parròquia de Sant Pere i Sant Pau del Prat, a l'arxiprestat de Bruguers i, per últim, a l'arxiprestat del Garraf, a la parròquia de Sant Pere de Ribes.

El trienni es troba dins de l'Horitzó Sant Feliu 2035, el full de ruta que, tot i que marcarà una certa continuïtat i evolució, ajudarà la diòcesi santfeliuense a créixer en comunitat com a deixebles missioners i a redibuixar o adaptar les estructures pastorals que siguin necessàries.

Professor avui el Credo de Nicea

Les delegacions d'Ecumenisme i Litúrgia del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat organitzen la XIII Trobada d'Animadors de la Litúrgia el proper 29 de novembre. Aquesta activitat es farà a la Casa de l'Església de 10 a 13 h i comptarà amb la presència del bisbe de Solsona, Francesc Conesa.

El títol de la XIII Trobada d'Animadors de la Litúrgia té per títol «Professor avui el Credo de Nicea» i comptarà amb la presència del bisbe de Solsona, Francesc Conesa, que havia estat president de la subcomissió de Relacions Interconfessionals i Diàleg Interreligiós de la Conferència Episcopal Espanyola (CEE).

Entrevista amb Xavier Artigas, delegat d'Ecumenisme i Relacions Interreligioses del Bisbat de Sant Feliu de Llobregat

Per què continua sent vigent el Credo de Nicea als nostres dies?

La nostra fe queda fonamentada en el Credo de Nicea. Són els pilars teològics a partir del qual la nostra fe queda explicada en la seva essència. Per això continua vigent.

Quin paper ha de tenir a l'actual unitat ecumènica?

Continua sent una fórmula on tots els cristians de totes les confessions ens veiem en la proximitat i no en la distància. Ens trobem emmirallats i ens

dona esperança per retrobar la plenitud de la comunitat.

És un credo poc conegut entre les diferents confessions religioses?

Sí que és conegut, però possiblement escapa a la comprensió de molts fidels. No ho sabrien explicar prou bé si preguntéssim.

Què s'ha de fer per donar-lo a conèixer?

Potser s'hauria d'explicar amb un llenguatge més planer en les comunitats, perquè no hi ha prou consciència de la importància del credo, que és el que comporta per a la nostra fe.

Arriba el dia de l'Església Diocesana

Aquest diumenge l'Església celebra la tradicional Diada de Germanor. El Dia de l'Església Diocesana arriba aquest 2025 amb el lema «Tu també pots ser sant». Amb aquest *Full Dominical* rebeu la publicació *La Nostra Església* on detallem l'activitat del 2024 en aspectes tan importants com l'activitat pastoral, educativa, l'anunci o la celebració de la fe.

Com a exercici de transparència, el Bisbat de Sant Feliu de Llobregat, com la resta de bisbats de Catalunya i la resta d'Espanya, detalla també el seu compte de resultats de l'any 2024.

Amb motiu de la Diada de Germanor 2025, el bisbe Xabier recorda que «la nostra Església és una família que s'alegra perquè acull amb esperança l'increment del degoteig de gent jove i adulta que cerca Déu i demana la iniciació cristiana».

Fent referència al lema d'aquest any, «Tu també pots ser sant», el bisbe Xabier destaca que la crida és sobretot personal quan ens preguntem *on puc ser jo sant?* I la resposta serà variada: a la universitat, a la feina, a casa o amb els amics. La santedat no consisteix en fer-ho tot perfecte, sinó a viure cada moment amb amor, diu el bisbe Xabier.

Bisbe Xabier, germà honorífic de la Germandat del Crist de la Pau

El bisbe Xabier ha rebut la medalla com a germà honorífic de la Germandat del Crist de la Pau de Castelldefels.

Va ser el diumenge 26 d'octubre durant una cerimònia que va estar presidida pel bisbe de Sant Feliu de Llobregat i durant la qual fra Xabier Gómez va predicar sobre la pau de Jesús d'un cor pacífic i del perdó.

A la cerimònia van ser presents els mossens de Castelldefels, Mn. Juan Antonio Vargas i Mn. Jordi Mondragón.

El bisbe Xabier recordava que sense experiència del perdó no és possible la pau. A més, el prelat subratllava la importància de la pregària. Segons ell, «cap pregària es perd, cap llàgrima es perd, pel sofriment i per l'alegria. El més important és seguir

els passos de Jesús i caminar darrera d'ell. Ell és la resposta a les nostres llàgrimes».

El bisbe Xabier va agrair als responsables de la Germandat del Crist de la Pau de Castelldefels aquesta distinció honorífica i la importància de la medalla rebuda.

La Germandat del Crist de la Pau de Castelldefels celebra enguany el seu quarantè aniversari.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

10. □ Dilluns (lit. hores: 4a setm.) [Sa 1,1-7 / SI 138 / Lc 17,1-6]. Sant Lleó el Gran, papa (tosca, 440-461) i dr. de l'Església; sant Andreu Avel·lí (†1608), prev. teatí.

11. □ Dimarts [Sa 2,23-3,9 / SI 33 / Lc 17,7-10]. Sant Martí de Tours (†397), bisbe, abans monjo, originari de Panònia; sant Menna, oficial siríac mr.

12. ■ Dimecres [Sa 6,2-12 / SI 81 / Lc 17,11-19]. Sant Josafat, bisbe i mr.; sant Emilià (Millán) de la Cogolla, ermità a La Rioja.

13. ■ Dijous [Sa 7,22-8,1 / SI 118 / Lc 17,20-25]. Sant Leandre, bisbe de Sevilla (s. VI); sant Dídac (Diego) d'Alcalà, religiós franciscà a Sevilla (†1463); sant Estanislau de Kostka, religiós je-

suïta; sant Nicolau I el Gran, papa (858-867).

14. ■ Divendres [Sa 13,1-9 / SI 18 / Lc 17,26-37]. Sant Serapi, primer màrtir mercedari; sant Josep Pignatelli, prev. jesuïta; santa Veneranda, vg.

15. ■ Dissabte [Sa 18,14-16; 19,6-9 / SI 104 / Lc 18,1-8]. Sant Albert el Gran (†1280), bisbe de Ratisbona i dr. de

l'Església (dominicà), patró dels naturalistes; sant Eugeni, bisbe de Toledo; sant Leopold (s. XII), noble, patró d'Àustria.

16. ■ Diumenge vinent, XXXIII de durant l'any (lit. hores: 1a setm.) [MI 3,19-20a / SI 97 / 2Te 3,7-12 / Lc 21,5-19]. Santa Margarida d'Escòcia (†1093), reina, nascuda a Hongria; santa Gertrudis (1256-1303), vg. cistercenca a Helfta.

Dedicació de la basílica del Laterà (C)

COMENTARI

«Sou un temple de Déu i l'Esperit de Déu habita en vosaltres»

Avui, en aquest diumenge celebrem la Dedicació (consagració) de la catedral del Papa, la basílica de sant Joan del Laterà on el successor de Pere exerceix el seu magisteri, on té la seva catedral. La festa d'avui ens recorda que tots els cristians formem una gran família units per la mateixa fe i l'església de Roma és la referència fonamental de la nostra fe. La missió que tenim encomanada en el nostre món demana la comunió de tota l'Església amb el Papa, cap del col·legi de bisbes. Però les esglésies materials, les catedrals, ens recorden que tots nosaltres som pedres vives en la construcció del temple de Déu, en el que habita l'Esperit Sant. L'església edificat és símbol expressiu del que ha de ser l'església-comunitat. I ens recorda també sant Pau la dignitat de tots nosaltres: *No sabeu que sou un temple de Déu... i aquest temple és sagrat. Això sí de fonament, ningú no en pot posar cap altre que el que està posat: Jesucrist.* L'apòstol insisteix: *Que cadascú miri bé com construeix, com és la nostra vida, si realment edifiquem l'Església de Crist o més aviat l'enderroquem, si som pedres vives d'aquesta Església...* La primera lectura ens recorda els beneficis de l'aigua que sortia del temple: *Saneja les aigües salades; on penetra aquesta aigua hi viurà tota mena d'animals que naden, el peix serà molt abundant. Creixeran els arbres fruiters que donaran fruits cada mes perquè l'aigua que els rega neix del lloc sant, del santuari.* Aquesta és la raó de la seva eficàcia i de tots els seus beneficis. *Fins i tot les fulles són un remei.* És un signe de tots els dons que diem de Crist, de Déu, del seu Esperit i que transforma tot el que toca. Però Jesús ja va relativitzar el temple material i va dir que el veritable temple era ell mateix, que el veritable santuari era el seu cos. Tots els beneficis dels que parlava metafòricament Ezequiel els trobem ara en el Crist. No necessitem tant un temple material (encara que també) com la unió en Crist. En ell trobem a Déu. D'ell ens venen tots els dons.

Mn. Jaume Pedrós

► Lectura del profeta Ezequiel (Ez 47,1-2.8-9.12)

En aquells dies, l'àngel em va fer tornar a l'entrada del santuari, i vaig veure que sota el llindar del santuari que mira a orient naixia, al costat dret, una font d'aigua, i s'escolava cap a l'orient, passant a l'esquerra de l'altar. Em va fer sortir per la porta del nord, em va conduir per fora fins a l'exterior de la porta que mira a l'orient, i vaig veure que l'aigua rajava del costat dret. Llavors em digué: «Aquesta aigua corre per les valls orientals, baixa a l'Aràbia i desemboca a la mar Morta. Entra dins les aigües salades i les saneja. A tot arreu on penetrarà l'aigua d'aquest riu, hi viurà tota mena d'animals que naden dintre l'aigua, i el peix serà molt abundant, perquè on arribi aquesta aigua, la mar serà sanejada. Allà on arribi l'aigua del riu, tot viurà. A banda i banda del riu creixerà tota mena d'arbres fruiters. No perdran mai la fulla i sempre tindran fruit. Cada mes donaran fruits primerencs, perquè l'aigua que els rega neix del lloc sant. Els seus fruits donaran aliment, i les seves fulles seran un remei.»

► Salm responsorial (45)

R. Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu, la mansió més sagrada de l'Altíssim.

Déu ens és un castell de refugi, / una defensa ferma en hores de perill. / No temem res, quan se somou la terra, / quan les muntanyes s'enfonsen dins el mar. R.

Els braços d'un riu alegren la ciutat de Déu, / la mansió més sagrada de l'Altíssim. / Déu hi és al mig, es manté ferma, / Déu la defensa abans que apunti el dia. R.

El Senyor de l'univers és amb nosaltres, / la nostra muralla és el Déu de Jacob. / Veniu, mireu les gestes del Senyor, / les meravelles que fa sobre la terra. / A tot arreu ha fet cessar els combats. R.

► Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 3,9b-13.16-17)

Germans, vosaltres sou un edifici construït per Déu. Jo, com a bon arquitecte, amb la gràcia que Déu m'ha donat, he posat el fonament, i d'altres continuen construint. Que cadascú miri bé com construeix. De fonament, ningú no en pot posar cap altre que el que està posat: Jesucrist. No sabeu que sou un temple de Déu i que l'Esperit de Déu habita en vosaltres? Si algú profana el temple de Déu, Déu li'n demanarà compte, perquè el temple de Déu és sagrat, i aquest temple sou vosaltres.

► Lectura de l'Evangeli segons sant Joan (Jn 2,13-22)

Quan s'acostava la pasqua dels jueus, Jesús pujà a Jerusalem, i trobà al temple els venedors de vedells, moltons i coloms i els canvistes asseguts. Llavors es va fer un fuet de cordes, i els tragué tots, moltons i vedells, a fora del temple, escampà la moneda dels canvistes i els bolcà les taules, i digué als venedors de coloms: «Traieu això d'aquí, no convertiu en mercat la casa del meu Pare».

Els deixebles recordaren allò que diu l'Esclat: «El zel del vostre temple em consumia». Llavors els jueus el van interrogar: «Quin senyal ens dones que t'autoritzi a fer això?» Jesús els contestà: «Destruïu aquest santuari i jo el reconstruiré en tres dies». Els jueus respongueren: «Fa quaranta-sis anys que treballen en la seva construcció, i tu el vols reconstruir en tres dies?» Però ell es referia al santuari del seu cos. Quan Jesús ressuscità d'entre els morts, els deixebles recordaren que ell deia això, i cregueren en l'Esclat i en aquesta paraula de Jesús.

► Lectura de la profecia de Ezequiel (Ez 40,47,1-2.8-9.12)

En aquellos días, el ángel me hizo volver a la entrada del templo. Del zaguán del templo manaba agua hacia levante —el templo miraba a levante—. El agua iba bajando por el lado derecho del templo, al medio día del altar. Me sacó por la puerta septentrional y me llevó a la puerta exterior que mira a levante. El agua iba corriendo por el lado derecho. Me dijo: «Estas aguas fluyen hacia la comarca levantina, bajarán hasta la estepa, desembocarán en el mar de las aguas salobres, y lo sanearán. Todos los seres vivos que bullan allí donde desembogue la corriente, tendrán vida; y habrá peces en abundancia. Al desembocar allí estas aguas, quedará saneado el mar y habrá vida dondequiera que llegue la corriente. A la vera del río, en sus dos riberas, crecerán toda clase de frutales; no se marchitarán sus hojas ni sus frutos se acabarán; darán cosecha nueva cada luna, porque los riegan aguas que manan del santuario; su fruto será comestible y sus hojas medicinales.»

► Salmo responsorial (45)

R. Los canales del río alegran la ciudad de Dios, la más santa morada del Altísimo.

El Señor es nuestro refugio y fortaleza, / una ayuda siempre pronta en los peligros. / Por eso no tememos, aunque la tierra se conmueva / y las montañas se desplomen hasta el fondo del mar. R.

Los canales del Río alegran la Ciudad de Dios, / la más santa Morada del Altísimo. / El Señor está en medio de ella: nunca vacilará; / él la socorrerá al despuntar la aurora. R.

El Señor de los ejércitos está con nosotros, / nuestro baluarte es el Dios de Jacob. / Vengan a contemplar las obras del Señor, / él hace cosas admirables en a tierra. R.

► Lectura de la primera carta del apòstol san Pablo a los Corintios (1Cor 3,9c-11.16-17)

Hermanos: Ustedes son el campo de Dios, el edificio de Dios. Según la gracia que Dios me ha dado, yo puse los cimientos como lo hace un buen arquitecto, y otro edifica encima. Que cada cual se fije bien de qué manera construye. El fundamento ya está puesto y nadie puede poner otro, porque el fundamento es Jesucristo. ¿No saben que ustedes son templo de Dios y que el Espíritu de Dios habita en ustedes? Si alguno destruye el templo de Dios, Dios lo destruirá a él. Porque el templo de Dios es sagrado, y ustedes son ese templo.

► Lectura del santo Evangelio según san Juan (Jn 2,13-22)

Se acercaba la Pascua de los judíos. Jesús subió a Jerusalén y encontró en el Templo a los vendedores de bueyes, ovejas y palomas y a los cambistas sentados delante de sus mesas. Hizo un látigo de cuerdas y los echó a todos del Templo, junto con sus ovejas y sus bueyes; desparramó las monedas de los cambistas, derribó sus mesas y dijo a los vendedores de palomas: «Saquen esto de aquí y no hagan de la casa de mi Padre una casa de comercio.» Y sus discípulos recordaron las palabras de la Escritura: El celo por tu Casa me consumirá. Entonces los judíos le preguntaron: «¿Qué signo nos das para obrar así?» Jesús les respondió: «Destruyan este templo y en tres días lo volveré a levantar.» Los judíos le dijeron: «Han sido necesarios cuarenta y seis años para construir este Templo, ¿y tú lo vas a levantar en tres días?» Pero él se refería al templo de su cuerpo. Por eso, cuando Jesús resucitó, sus discípulos recordaron que él había dicho esto, y creyeron en la Escritura y en la palabra que había pronunciado.